

Zlatibor je planina izuzetne lepote, obiluje velikim prostranstvima koje karakteriše blago zatalasana visoravan, bujni pašnjaci, ispresecani brojnim rečicama i potocima. Nesvakidašnji doživljaj pružaju divni zlatiborski pejzaži nepreglednih suvata i mirisnih livada, prekriveni poljskim cvećem i belim narcisom, kao i bogatim šumama „zlatnog bora”, jеле i smreke. Sva su zlatiborska sela živopisna i lepa što čini da Zlatibor ima izvanredne uslove za razvoj seoskog turizma i to u: Sirogojnu, Gostilju, Rožanstvu, Ljubišu, Tripkovi, Mačkatu, Rudinama, Semegnjevu, Krivoj Reci...

Pored dobre saobraćajne povezanosti, sela su dobro opremljena za smeštaj i boravak gostiju. Nezagadlena prirodna sredina, zdrava hrana i čiste vode, izvorni način života u kome su sačuvane sve tradicionalne vrednosti, koje smo svi pomalo zaboravili, čine zlatiborska sela autentičnim i privlačnim za goste. Tu su i brojne mogućnosti za šetnje, sport, rekreaciju, organizovanje izleta do obližnjih pećina, izvora i vodopada. Lov i ribolov, jahanje, planinarenje, branje šumskih plodova, lekovitog bilja i druge rekreativno-zabavne aktivnosti u prirodi samo su mali deo turističke ponude. Turisti, po želji, mogu učestvovati u obavljanju redovnih seoskih poslova i poljoprivrednih radova. Skoro svako selo ima neki kulturno-istorijski lokalitet koji se može posetiti i naučiti nešto o prošlosti. Zanimljive su, poetske i mistične priče, mitovi i legende, koje se ispredaju u ovom kraju. Veliku kulturnu vrednost imaju građevine tradicionalne arhitekture, kao i proizvodi starih zanata i ručne radinosti. Izložbe i stalne postavke lokalnih umetnika, priredbe, smotre folklora i narodnog stvaralaštva su događaji preko kojih se upoznaju tradicija, kultura, folklor, izvorna muzika, narodni običaji i druga obeležja seoskog života. Nadaleko čuvena gostoljubivost i srdačnost zlatiborskih domaćina, koji svakog gosta primaju kao prijatelja, učiniće Vaš boravak posebnim i nezaboravnim.

Gostilje - selo avanture i izazova nalazi se na obroncima planine, 24km od centra na Zlatiboru. U selu živi oko 400 ljudi koji se uglavnom bave stočarstvom i voćarstvom. Okolina pruža idealne uslove za sakupljanje lekovitog bilja, ribolov i sportski turizam. Prirodno okruženje sela je živopisno, posebnu atrakciju predstavlja vodopad visok 20m na reci Vrelo, na kojoj se nalazi obnovljena vodenica. U centru sela postoji otvoreno kupalište koje snadbeva izvor Jurevac nedaleko od kupališta, a tokom letnje turističke sezone radi restoran domaće kuhinje. Rodna kuća Ditrija Tucovića, čelnika i vođe socijalističkog pokreta u Srbiji, nalazi se u Gostilju. Kuća je tipa zlatiborske brvnare i pod zaštitom je države. Svake godine 02. avgusta, na dan Sv. proroka Ilije, organizuje se tradicionalni narodni vašar kao i sportsko takmičenje pod nazivom „Ilindanski sportski susreti”.

Rožanstvo - selo vrednih ruku je udaljeno 15km od centra Zlatibora, ima oko 450 stanovnika koji se uglavnom bave poljoprivredom. Poznato je po proizvodnji buradi, kaca i

drugih proizvoda od drveta. Kroz selo prolazi reka Prištavica na čijoj se desnoj obali nalazi jedna od najlepših pećina u Srbiji, Stopića pećina. U neposrednoj blizini je i banja Vapa. Svake godine na Preobraženje 19. avgusta sa održava festival izvorne pesme pod nazivom „Bez izvora nema vode niti pesme bez slobode“. Manifestacija je takmičarskog karaktera u kojoj posetioci pored ostalog, imaju priliku da čuju izvorno pevanje „iz vika“ iz zlatiborskog kraja.

Ljubiš - selo pesničkih zora je udaljeno 25 km od centra Zlatibora. Selo je karakteristično po bogatstvu i raznovrsnosti flore pogotovu lekovitog bilja, pečuraka i šumskog voća. Kroz njega protiče reka Ljubišnica na kojoj su izgrađeni ribnjaci kalifornijske pastrmke. Ovde se nalazi i Ršumska pećina. Ljubiš je rodno mesto našeg poznatog pesnika Ljubivoja Ršumovića.

Rudine - selo smučara selo je udaljeno 6km od Zlatibora prema Sirogojnu,. Karakteriše ga velika osunčanost i pitomi pejzaži nepreglednih pašnjaka, što izuzetno pogoduje stočarstvu. Selo je oaza netaknute prirode koja pruža užitak pogledu. Danas se ovde i dalje mogu čuti zanimljive priče o „smučkama“, skijama koje su pravili čuveni kovači iz Rudina.

Branešci se nalazi na magistralnom putu Zlatibor-Užice. Braneščica krasi jedno od omiljenih izletišta Oko na kome se nalazi spomen česma sa pitkom planinskom vodom. U periodu između dva svetska rata lokalitet Oko se u turističkom smislu razvijao kao lokaliteti Kraljeva Voda, Palisad i Ribnica. U Očkoj gori se za turiste nalazi malo poznata pećina „Zvekara“, u kojoj je nastradao Mladen Milovanović, vojvoda iz Prvog srpskog ustanka. Nedaleko odavde se nalazi vidikovac Obadovo brdo odakle se pogled pruža na celu severnu i istočnu podgorinu Zlatibora. U Branešćima se nalazi čuveno kupalište „Jokino vrelo, udaljeno 13 km od turističkog centra Zlatibor. Na Oku održava tradicionalni narodni vašar u prvu nedelju posle Sv. proroka Ilike.

Mušvete je malo, bregovito zlatiborsko selo smešteno na oko 10km severoistočno od varošice Čajetina i turističkog centra Zlatibor. Okružuju ga tri velika brda: Gradina (1176m), Gliza (951m) i Cerovo (795m). Za nastanak imena Mušvete vezuju se mnogobrojne zanimljive legende, o kojima se i danas može čuti od starijih stanovnika sela. Na potocima u selu je nekad postojalo sedam vodenica, a danas na pregrađenoj rečici postoji uređeno i opremljeno kupalište gde se gosti u mogu rashladiti i rekreirati. Pored mnogobrojnih tokova veliku vrednost ovog sela čine i izvori čiste planinske vode.

Semegnjevo je udaljeno 16km od centra Zlatibora. Nalazi se na nadmorskoj visini od 1000m sa okolinom koja pogoduje za lovni i rekreativni turizam. Do sela vode, pored asfaltnog, i šumski putevi koji predstavljaju idealne staze za vožnju planinskih bicikala. Brojni izvori čiste planinske vode i bistri potoci bogati su ribom i rakovima i privlače svojom lepotom. U Smegnjevu se nalaze kupališta „Kod komša“, „Zlatiborska jezera“ i „Trčinoga“ gde se posetioci mogu osvežiti tokom letnje turističke sezone. Posetioci u Semegnjevu pored ostalog mogu videti crkvu brvnaru posvećenu rođenju Sv. Jovana Krstitelja izgrađenu 1927.

Mačkat je udaljen 16km od centra Zlatibora i oduvek je bio mesto u koje su svraćali putnici namernici zbog dobre hrane u nadaleko čuvenim kafanama. U selu živi oko 800 stanovnika koji se uglavnom bave poljoprivredom i proizvodnjom suvomesnatih proizvoda. Pršuta ovde proizvedena vrhunskog je kvaliteta i postala je prepoznatljiv simbol zlatiborskog kraja. Mačkat je poznat i po proizvodnji jagnjećeg i prasećeg pečenja. Svake zime, u januaru, se održava manifestacija „Pršutijada“ koju poseti preko 10.000 posetilaca.

Sirogojno - selo muzej, udaljeno je 26km od Zlatibora. Poznato je po muzeju pod otvorenim nebom „Staro selo“, zatim „Muzej pletilja“ i nadaleko čuvenim zlatiborskim pletiljama. Tokom sezone u Sirogojnu se organizuju brojni likovni, muzički, i književni susreti, izložbe, predavanja i letnje škole. Slava crkve Sv Apostola Petra i Pavla može upravo da bude povod da na ovaj dan posetite Sirogojno i da posetite manifestaciju „Petrovdanski dani“.

Trnava - selo umetnika, je malo živopisno selo smešteno na magistralnom putu Zlatibor-Sirogojno. Kroz Trnavu prolazi istoimeni potok koji na trnavskoj strani ponire u Stopića pećinu, pa predstavlja jedan od faktora nastanka pećine. Pored prirodnih lepota koje se mogu videti u Trnavi, posetioci mogu posetiti atelje Trnava. Vladimir Mitrović, samouki slikar i vajar, živi u selu Trnavi, udaljenoj 23 km od turističkog centra Zlatibora. Na svojim platnima prikazuje motive svoga sela, ali i drugih predela Zlatibora, dok u kamenu kleše čudesni svet okamenjenih bića. U njegovom ateljeu se svake godine održava likovna kolonija koja okuplja umetnike iz zemlje i inostranstva.

Kriva Reka je selo sinonim za ravnicu Zlatibora. Ovo pitomo zlatiborsko selo je 17km udaljeno od centra Zlatibora. Živo i bogato, sa preko 1350 stanovnika, uređenom školom, terenima za fudbal i košarku, prostire se u širokoj travnatoj udolini sa blagim stranama okolnih brda, prekrivenih šljivicima i voćnjacima. U centru sela se nalazi čuveni izvor Kotren čija ledena voda ne presušuje ni u vreme najvećih žega.

Ribnica je selo za sva godišnja doba. Udaljena je 10 km od centra Zlatibora. U Ribnici se nalaze dva afirmisana turistička lokaliteta. Prvi jeste mesto za ribolovce - Ribničko jezero, a drugi mesto za skijaše-Ski centar Tornik. Tornik je najveći po veličini vrh Zlatibora (1496 m.n.v.) sa koga se pogled pruža stotine kilometara naokolo. Danas se u Ribnici mogu čuti priče o razvoju turizma i drvenim pansionima koji su postojali ovde u periodu između dva svetska rata. U međuvremenu je dobilo o brojne turističke sadržje koji su pratili izgradnju zlatiborske GOLD gondole.

Dobroselica je udaljena 17 km od centra Zlatibora. Selo je zbog svojih prirodnih vrednosti izabrano za snimanje filmova, do sada je snimljeno 8 filmova. U selu se nalazi crkva brvnara iz 1821. godine posvećena Sv. Proroku Ilijи koja privlači veliku pažnju. Posetioci ovde mogu videti kamenu prerast koja je u narodu ovog kraja poznata kao pećina „Šupljica“

Jablanica, selo opčinjavajućeg mira među borovima, je udaljena 22km od centra Zlatibora i to je jedno od najprostranijih planinskih sela u Srbiji. Većim delom se prostire u pitomoj dolini, dok se nad njim nadvija najviši vrh Zlatibora, Tornik, ski centar i predivni vidikovac sa koga se pruža pogled na stotine kilometara naokolo. Selo je čuveno po crkvi brvnari iz 1838. godine posvećenoj Pokrovu Presvete Bogorodice. Čuveni seoski „Višeboj“ se održava u junu mesecu na kome se mogu videti tradicionalne veštine sportskog i privrednog karaktera, tradicionalni alati ali i impresivna disciplina „vuča na vlaci volovskom zapregom“. Takođe posetioci danas u Jablanici mogu videti i učestvovati u proizvodnji luča i katrana na tradicionalan način. U porti crkve brvnare, svake godine 13. januara održava se tradicionalni doček Pravoslavne Nove godine.

Tripkova - selo teatar, udaljena je od Zlatibora 15 km. Povoljna klima, prirodne lepote, bistro jezero Vrutci koje je bogato ribom, čine ovo selo značajnim turističkim potencijalom. U Tripkovi postoji radionica umetničkog stakla „Tifani“ i crkva Sv. Nedelje koje su interesantne za posetioce.

Šljivovica je udaljena 15 km od centra Zlatibora i nalazi se na magistralnom putu Užice-Mokra Gora. Svake godine se održava sajam domaće rakije „Rakijada“ koja privuče veliki broj izlagača i posetioca. U Šljivovici se nalazi galerija samoukog skulptora Miladina Lekića koji

izrađuje figure i nameštaj od drveta.

Donje Rudine-Golovo se nalazi istočno od Zlatibora, od koga je udaljeno 6 km. Stari naziv sela je Rudine i pod tim nazivom se pominje još u 18. veku. Danas se u Golovu mogu raspozнати lokaliteti koji svedoče da je Golovo bilo naseljeno u predhrišćanskem periodu. Posetioci se ovde tokom letnjih meseci mogu rashladiti na kupalištu „Grabovica“ koje izgrađeno na istoimenoj rečici.

Detaljnije informacije na sajtu Turističke organizacije Zlatibor www.zlatibor.org.rs.

